

Pa štiti prejemnik:
za
salo leto naprej 26 K — h
pol leta . . . 13 . . . —
četrt . . . 6 . . . 50
mesec . . . 2 . . . 20
V upravnitvu prejemnik:
za
salo leto naprej 20 K — h
pol leta . . . 10 . . . —
četrt . . . 5 . . . —
mesec . . . 1 . . . 70
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narednine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uradništvo je v Seme-
nških ulicah št. 2. l., 17

Izhaja vsak dan, izvzemši
nedelje in praznike, ob
poi 6. uri popoldne.

Štev. 59.

V Ljubljani, v sredo 12. marca 1902.

Letnik XXX.

Državni zbor.

Dunaj, 11. marca.

Vsporednice v Mariboru.

Dne 12. novembra 1901 so posl. Ro-
bič in tovariši vprašali naučnega ministra,
ali mu je znano, da so slovensko - nemške
vsporednice na mariborski državni gimnaziji
prenapolnjene, in ali hoče potrebno ukreniti
v tem oziru.

Včeraj je naučni minister dr. vitez
Hartel odgovoril tudi na to interpelacijo,
rekoč: Istina je, da ima od leta 1894/1895
vsporednica prvega razreda na mariborski
gimnaziji 70 do 80 učencev na leto. Prejš-
nja leta ni bilo tako, ker leta 1889/1890 je
bilo le 42 učencev, katerih število pa je vedno
rastlo. Ni pa res, da je šolsko oblastvo le
enkrat razdelilo prvi razred B, ker je bil ta
razred leta 1880/1891 in leta 1897/98 raz-
deljen in sta bili te dve šolski leti po dve
vsporednici. Da pa od šolskega leta 1897/1898
razred ni razdeljen, je vzrok ta, ker do-
slej ni bilo mogoče dobiti
pripravne učne moči. Ta nedo-
statek pa je v zvezi z že daljšim pomanj-
kanjem učiteljskega osebja sploh. Zadnja
leta so na mnogih srednjih šolah, tako oso-
bito na mariborski gimnaziji, komaj zado-
ščale učnim zahtevam, tako da so morala
ravnateljstva uporabljati tudi neizprašane
učiteljske kandidate. Zato je bilo zadnja štiri
leta sploh nemogoče napraviti novo vspore-
dnico na mariborski gimnaziji. Ko pa bi
se bilo to zgodilo, morale bi se uporabiti
ne dovolj usposobljene učne moči. To pa je
slabše za učne vspehe, nego prenapolnjeni
razred.

Tako ministrov odgovor. Če so torej
nižji razredi na mariborski gimnaziji že se-
daj prenapolnjeni, kam pa hoče naučna
uprava stlačiti učence, ki bi prišli s celjske
nižje gimnazije?

Ceste in vode.

Včeraj je poslanec dr. Stojan v svo-
jem govoru priporočal uravnava reke Mo-

rave, opozarjal vlado na društvo sv. Rafaela
v Bremenu, ki skrbi za izseljence, ter v
imenu slovenskih poslancev, ki niso dobili
besede, predložil resolucijo glede uravnave
voda v slovenskih pokrajinah.

Poljski poslanec Chamicc je grajal
slabe državne ceste v Galiciji, dočim so de-
želne ceste baje najboljše. Govornik želi, naj
bi vsi deželni zbori sklenili take cestne
zakone, kakor jih imata Tirolska in
Predarlško.

Goriški poslanec dr. Antonelli se
pritožuje, da vlada premalo stori za urav-
navo voda na Furlanskem.

Poslanec dr. Beuerle se je bavil z
vodnimi zgradbami na Gorenjem Avstrij-
skem.

Poslanec Wolf graja način nadrobne
razprave, kakor so ga določili načelniki klu-
bov. On meni, da bi smel vsak poslanec iz-
ražati želje in potrebe svojega vol. okraja.
Mi mu načeloma pritrjujemo, ali to bi bilo
dopustno in mogoče le tedaj, ko bi vsak
govornik v istini govoril o predmetu. A so
poslanci, ki n. pr. pri razpravi o cestnih in
vodnih zgradbah govore tudi o burski vojski
in indijski kugi.

Tako je tudi poslanec Wolf le manjši
del svojega govora omejil na vodne stavbe,
ki baje na Češkem ne vzbujajo povsod ve-
likih nad mej prebivalstvom.

Poslanec Grafinger je utemeljil re-
solucijo glede plovbe v Gor. Avstriji.

Danes so govorili poslanci Kulp, dr.
vitez Kozłowski, Wenger in
Blöchl ter sekcijski načelnik dr. Roža,
ki je odgovarjal na razne izražene želje.
Zbornica je nato z veliko večino vsprejela
to točko proračuna.

Deželna bramba.

Ob 2. uri je zbornica pričela nadrobno
razpravo o proračunu za deželno brambo.
Vsa potrebščina znaša 60,823.851 kron, in
sicer so se troški za osrednje vodstvo v
zadnjih desetih letih podvojili ter znašajo za

tekoče leto 1,428.400 kron. Za deželno brambo
se proračunava 41,538.373 kron, za vojaške
nabore 148.400, za vojaške ustanove 72.000,
za vojaško policijsko stražo 333.451 in za
orožnike 17,303.727 kron. L. 1892 so vsi
troški znašali le 37 milijonov kron, a letos
že 608 milijona kron. Vse pokritje tega po-
glavja pa znaša skupaj 854.578 kron. Poro-
čevalec je baron Schwegel, ki je v
svojem poročilu navel razne želje prebival-
stva glede olajšav v vojaški službi. V tem
oziru priporoča odsek tudi 13 resolucij.
Med drugimi priporočata Kaiser in Roman-
ovicz, naj vlada revnim vojakom, ki mo-
rajo hoditi k orožnim vajam, povrne potne
troške. Dr. Starzynski zahteva, da vojna
uprava za vojaške potrebe kar največ na-
roča naravnost pri poljedelcih in obrtnikih,
kakor je to že v navadi na Bavarskem in
Saksonskem. Dr. Hofmann zahteva v re-
soluciji, da vojna uprava predloži natančno
poročilo o uporabi vojaških taks in da se
za nižje, revnejše ljudstvo takse odpravijo,
za imovitejše pa zvišajo. L. 1900 so vojaške
takse znašale 2,297.226 kron, obresti od na-
branega zaklada 2,024.212, skupaj torej
4,321.438 kron. Mej častnike, moštvo, vo-
jaške vdove in sirote se je razdelilo 2,225.897
kron. Imetje tega zaklada je koncem l. 1900
znašalo 49,991.890 kron.

Prvi današnji govornik je bil zopet
Biankini, ki je navajal razne nedo-
statke pri bosanskih bataljonih na Dunaju.
Govornik je trdil, da mej temi vojaki znaša
umrljivost že 60%. Bosanske vojake naj bi
pošiljali v domače kraje, s čimer so tudi
vsenemci zadovoljni. Na to je odločno grajal,
da od vsakega orožnika v Dalmaciji zahte-
vajo popolno znanje nemškega jezika. Go-
vornik torej meni, da hoče vlada Dalmacijo
celo ponemčiti. No, vlada tega menda ne na-
merja, toda Biankiniju moramo popolnoma
pritrjevati, da nemščina v slovanskih po-
krajinah ni brezpogojna potreba za orožnika.
Oglašeni je še 17 govornikov in razprava
o dež. brambi utegne biti končana šele jutri

in pride naučno ministerstvo na vrsto v
najugodnejšem slučaju v četrtek ali petek,
srednje šole šele drugi teden.

Moralna zmaža opozicije v hrvaškem saboru.

(Iz Hrvaške.)

Iz poročil o delovanju hrvaškega sabora
je znano, kaj se je vse storilo za Hrvaško v
tem prvem delu novega zasedanja. Ne more
se zanikati, da je bilo zborovanje brez vsake
znamenitosti za zakonodavstvo, toda besede
saborskega predsednika na koncu zasedanja
so pa vendarle malo preošabne, ko hvali sa-
borske poslance, da se morejo ponašati po-
vsodi s svojim zakonodavnim delom in da
more biti tudi narod z njimi zadovoljen. S
pravega narodnega stališča pa se ta hvala
ne more na noben način pripoznati mažar-
onski saborski večini, ki je ravno v tem
zasedanju doživela grozne moralne poraze
od hrvaške opozicije.

To se je pokazalo že pri razpravi o pro-
računu, ko se je opozicija odrekla sodelo-
vanju. Mažaronska večina se je pri tej raz-
pravi s svojimi nesposobnimi govorniki silno
osramotila, pa je morala sama priznati, da
take proračunske razprave še ni bilo v hr-
vaškem saboru. Zato pa tudi sam ban ni
hotel govoriti, ker je videl, da s tako četo
ne bi mogel nikdar zmagati, ko ne bi bila
slučajno vedno v ogromni večini. Kar je go-
voril poročevalec, je bilo pa žalostno za vse,
ker je pokazal na veliki deficit, ki ga ima
Hrvaška, četudi živi v prijateljskih odnosih
z Ogrsko, pa je zato Štefan Kovačević na-
govarjal mažaronsko večino, naj se Ogrske
še bolj oklene, to je, naj se Hrvaška potopi
v Ogrski, potem ne bo nobene tožbe več o
deficitu.

Vse te izjave so sramotne za Hrvaško
v gmotnem in narodnostnem pogledu, toda
mažaronska večina jih je mirno poslušala,
zadnjemu govorniku je še celo odobraval.

Pa še več. Zna se, da Hrvaški more

LISTEK.

[1.] Slepí muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevle Krilič.

Z veselimi očmi je gledala dečka, ki je
plašno vstopil z Maksimom, in Johima, ki
je prosil, da bi smel poslušati zamorsko
godbo, zdaj pa stal pri vratih boječe, pove-
šenih oči. Ko sta sedla stric Maksim in Peter,
je udarila po tipkah.

Igrala je komad, ki se ga je pridno na-
učila v zavodu gospe Radecki pod nadzor-
stvom gospodične Klaps. Ta ni bil posebno
hrupen, toda precej težak in primeren za
prstne vaje; pri javni izkušnji ga je igrala
Ana Mihajlovna sebi, posebno pa učiteljici
v veliko pohvalo.

Nihče ni mogel za trdno reči, vendar
so mnogi menili, da se je molčeči gospod
Popeljski dal očarati od gospe Jancekove v
oni kratki četrt ure, ko je igrala ta komad.
Zdaj ga je mlada žena igrala s trdnim upom
na drugo zmago: hotela je pridobiti za-se
malo srce svojega sina, očaranega od kmečke
piščalke.

Toda za zdaj se je zmotila v svojem
pričakovanju; pokazalo se je, da se dunajski
pijanino ne more meriti s koščkom ukra-
jinske vrbe. Dunajski pianino je imel res
mogočne prednosti: drag les, kraane strune,
dovršeno delo dunajskega mojstra in velik

obseg glasov. Toda tudi ukrajinska piščalka
je imela zaveznike, kajti bila je doma sredi
domače ukrajinske prirode.

Predno jo je odrezal Johim s svojim
nožem in jej izžgal stržen z razbeljeno žico,
zibal se je tu nad dečku znanim domačim poto-
kom; isto ukrajinsko solnce, ki je njega
ogrevalo, jo je božalo in prepihal jo je isti
ukrajinski veter, dokler je ni ugledalo bistro
oko godca-Ukrajince nad razjedenim bregom.
In zdaj se je bilo tujcu težko meriti s pre-
prosto domačo piščalko, ker so njeni glasovi
očarali dečka v tihí nočni uri sredi skriv-
nostnega večernega šumenja, sredi šepetanja
dremajočih bukev, v sredi cele domače ukra-
jinske prirode.

Sicer je bila pa tudi gospa Popeljska
veliko manj muzikalno nadarjena nego Jo-
him. Res so bili njeni drobni prsti urnejši
in gibčnejši; melodija, ki jo je igrala, težja
in bogatejša in mnogo se je trudila učite-
ljica, da bi svojo učenko izurila v težkem
instrumentu. Zato je pa imel Johim naravno
glasbeno nadarjenost; v svoji ljubezni in ža-
losti se je obračal do domače prirode. Ta
priroda ga je učila preprostih melodij, šumenje
gozdov, tihí šepet stepne trave, ta zamišljena
stara domača pesen, ki jo je čul že nad
svojo zibeljo.

Zato se je dunajski instrument težko
meril z ukrajinsko piščalko. Še ni minila
niti ena minuta, kar je stric Maksim hipoma

udaril po tleh s svojo berglo. Ko se je Ana
Mihajlovna obrnila v ono stran, je opazila
na obledelem licu Petrovem iste poteze, ka-
kor, ko je onega za njo nepozabnega dne na
prvem pomladnjem izprehodu deček ležal v
travi.

Johim je sočutno pogledal dečka, po-
tem se je zaničljivo ozrl na nemško muziko
in odšel, glasno štokljaje po tleh s svojimi
težkimi škornji.

VIII.

Bedno mater je ta neuspeh stal mnogo
— solz in sramote. Ona, »milostljiva gospa-
Popeljska, ki je slišala gromovito ploskanje
»izbranega občinstva«, — je tako sramotno
premagana, pa od koga? — Od priprostega
konejskega hlapca, od njegove grde piščalke!
Ko se je spomnila prezirljivega pogleda Jo-
himovega po njenem ponesrečenem koncertu,
— je bil njen obraz ves rudeč od jeze in iz
dna srca je sovražila »zopernega kmetaa«.

Pa vendar je vsak večer, kadar je njen
sinček stekel v hlev, odprla okno, se naslo-
nila na kolence in pazljivo poslušala. S po-
četka je poskušala s čutom jeznega zaniče-
vanja, hotela je samo zasmehovati to »grdo
frulenje«, toda polagoma, — še sama ni ve-
dela, kako se je moglo to zgoditi, — je za-
čelo grdo frulenje v njej vzbujati zanimanje
in s slastjo je vlekla na uho zamišljeno-
mračne melodije. Poskušala si je razlagati,
v čem obstoji njih privlačnost, njih očaru-

joča skrivnost, in polagoma so ji tihi ve-
čeri, nerazložne sence in čudna harmonija
pesni s prirodo pojasnile to vprašanje.

»Da, tako je«, je mislila sama pri sebi,
ko je bila že premagana in očarana. »Tu je
neki posebni čut . . . očarujoča poezija, ki se
je ne naučiš po notah.«

In to je bila resnica. Skrivnost te poe-
zije je bila v čudni zvezi med davno pre-
teklostjo in vedno živo, do človeškega srca
govorečo naravo, ki je bila priča te pretek-
losti. In ta surovi kmet v zamazanih črevljih
in žuljavih rok je nosil v sebi to harmonijo,
to živo prirodno čuvstvo.

In čutila je, da se mora ponosna »gospa«
v njej ukloniti kmečkemu hlapcu. Pozabila
je njegovo kmečko obleko in smrad po
degtu, in skozi prelive tihé pesmi ji je stopil
pred oči dobrodušni obraz z mehкими sivimi
očmi in z boječe-saljivim nasmehom pod
dolгими brki. Včasih ji je jezna rdečica spet
zalivala lice, kajti čutila je, da se je v boju
za naklonjenost svojega sina postavila na isto
bojišče, na isto stopnjo s tem »kmetom«, ki
jo je pa premagal.

Drevesa v vrtu so pa šepetala nad njeno
glavo, noč je prižigala lučice po sinjem nebu
in razlivala po zemlji sinjo temo, ob enem
so pa Johimove pesmi vlivale bridko žalost
v srce mlade žene. Postajala je vedno meh-
kejša in vedno bolj umevala globoko skriv-
nost izvirne in priproste poezije. (Dalje prih.)

5/12/20

pomoči v gmotnem pogledu le financijska samostalnost, zato je opozicija pred dvema letoma zbiralala podpise med narodom za to financijsko samostalnost ter nabrala veliko število teh podpisov. Zdaj bi pa mažaronska večina te podpise rada utajila, pa je poslanec Bartović zahteval nujni predlog, da se vsa ta stvar preišče. Sabor je seveda ta predlog sprejel.

Kaj se je vse na račun tega predloga dalje godilo, sem že sporočil, a v saboru je radi tega sramotnega ravnanja dobil zaslužen plačilo i Bartović i predsednik tega odbora Štefan Kovačević, saj jih je morala sama večina zapustiti v boju proti opoziciji, ki je v tem slučaju sijajno zmagala, kajti sam saborski predsednik je moral javno v saboru priznati nekorektno (pravilneje nasilno) ravnanje tega odbora. Ravno tako je osramočen pred vsem hrvaškim narodom isti Kovačević a ž njim seveda tudi sedanji zistem na Hrvaškem vsled govora poslanca Vinkovića o volitvi v Draganiću.

A še hujši udarec je doživela mažaronska večina pri verifikaciji poslanca dr. Bresztyenszkega, katerega je hotela na vsak način iz sabora odstraniti. Pri razpravi so se zvedele tako sramotilne stvari za mažaronsko stranko in vladine organe, da se večina ni nič več branila imeti dr. Bresztyenszkega v saboru, nego se je celo izrekla proti kancelarparagrafu, kakor ga je s početka želela uvesti. Ravno tako je moral sam saborski predsednik priznati na interpelaciji poslanca dr. Vinkovića, da mažarska vlada krivo imenuje hrvaški sabor „provincijalni“ mesto deželni, in da bode on storil potrebne korake, da se vrši zakon.

Take izjave so prav redke v hrvaškem saboru, prouzročila jih je opozicija in s tem pokazala, da se morejo prisiliti oblasti, da vrše postave, če se to le odločno zahteva, in da bi to lahko bilo v vsakem slučaju, ko bi hrvaški sabor bil zares čuvar domačih pravic, kakor je pokazal tudi v tem zasedanju, da ni, ko ni hotel sprejeti nujnosti Vrbaničevega predloga o nepostavnosti mažarskega jezika pri hrvaškem domobranstvu. Opozicija je vrnila tudi v tej zadevi svojo dolžnost, in ima ves narod na svoji strani, mažaronska večina pa je zatajila svoje pravo ter ga izročila Mažarom.

Da je hrvaška opozicija v kljub svoji maloštevilnosti pravi izraz narodne volje, vidi se tudi iz čestitke sv. očetu k 25. letnici papeštva, saj je morala zanjo isto storiti tudi mažaronska večina, ker bi sicer v narodu izgubila še tisto privrženost, s katero se vedno hvali, da jo ima. Moralna zmaga je tedaj povsodi na strani hrvaške opozicije, a če pojde tako naprej, se čvrsto nadejamo, da bode kmalu tudi fakična na celi štiti.

Delavsko vprašanje na deželi.

(Konec.)

4. Država naj pomaga.

Vse drugače pa država. Ona ne sme gledati le za obstanek posameznika, celokupnost jej mora biti na srcu in pred očmi. Za vse se mora potegniti in tudi za najrevnejšega svojega državljana. Najrevnejši so pa delavci na deželi in posli. Tem more samo država pomagati, sami si ne morejo. Delavci v mestih v skupni organizaciji uprizorijo štrajk; država poseže vmes in njih zahtevam se čisto tudi ustreže. Delavski stan na deželi tega ne more storiti. V svoji bedi in nevednosti hiti v mesta in se izseljuje v tujino, upajoč dostikrat goljufivim obljubam, da bode tam našel zaslužek in ž njim obstanek.

Kako pa naj država pomaga tem tisočim delavcem in poslom?

Edini in pravi odgovor na to je:

Vsi vidimo, kako se država in prizadeje kronovine trudijo, da se po trtni uši uničeni vinogradi na novo regenerirajo. V ta namen podajajo strokovni poduk in z velikimi svotami kot brezobrestnimi posojili pomagajo revnejšim vinogradnikom pri njih namerih. Kaže se nam povsod povoljen vseh. Kjer so vinogradniki že popolnoma obupali, tam nastajajo na novo lepi, zoreči in dobiček donajajoči vinogradi.

Koliko rodbinam se pomaga pri tem na novo k obstanku in krubu; koliko delavskih močij ima poleg tega zaslužka!

Ali ni isto pri drugih panogah kmetijstva mogoče?

Koliko obsežnejših posestev in malih zemljišč obdelovalo bi se vzgledno in bi ista donajala posameznim rodbinam in delavskemu stanu zaslužek in obstanek, ako bi imeli toliko sredstev na razpolago, da bi jih mogli v lastni upravi izvrševati! Ker pa nimajo sredstev, morajo gledati, da sploh nekaj dobijo, in zato dajejo zemljišča v zakup. Koliko pridnih delavcev in poslov pride pri tem ob stalen zaslužek!

Zato pa, ako je bilo umestno, da je država in da so kronovine pomagale z brezobrestnimi posojili pri obnovljenju vinogradov, zakaj ne bi isto pri drugih panogah kmetijstva storile, n. pr. pri živinoreji, poljedelstvu itd.?

Jasno kot beli dan je, da, ako bi država in kronovine pomagale z brezobrestnimi posojili obsežnejšim posestvom in malim zemljiščem, nastalo bi isto živahno življenje in tekovanje v raznih kmetijskih panogah, katero mora nastati, ako hočemo, da bode imelo množiče se prebivalstvo zaslužek in obstanek in katero je neobhodno potrebno postalo, ako hoče država dobivati vedno večje dohodke od svojih podanikov.

Predložimo si le te slučaje: Država n. pr. bi naznanila, da hoče za dobo 10 let dati naši Kranjski, in sicer kmečkemu prebivalstvu, 5 do 10 milijonov kron kot brezobrestno posojilo, in to tistim posestnikom, kateri se zavežejo, da bodo v lastni režiji uvedli po legi kraja bodisi vzgledno govejo živino, konjerejo, prešičorejo, obdelovanje travnikov, pridelovanje žita, zelja itd. Koliko posestnikov bi se potrudilo za to posojilo?

Koliko več delavcev in poslov bi se potrebovalo, našlo, pošteno in trajno v službo sprejelo, in kak napredek bi bil nakrat v kmetijstvu zaznamovati!

Država imela bi pri tem sama največ dobička v vsakem oziru, bodisi v gmotnem, bodisi v moralnem oziru. V gmotnem, ker bi se davčna moč kmečkemu stanu same povzdignila in povečala, in kjer ima kmečko prebivalstvo samo dobro materijelno stanje, tam živé tudi vsi drugi stanovi dobro. Kmečki stan podpira direktno in indirektno vse druge stanove. Moralno zato, ker bi se število vsakovrstnih zločinov vidno zmanjšalo. Pošten, priden in v dobrih razmerah živéči človek nagiblje veliko manj k zločinom, prestopkom itd., kakor pa beraški človek.

Kmečko prebivalstvo se pa zato ne more obrniti v dobavo posojil do denarnih zavodov, ker kmetije v poprek ne donajajo po pet in več odstotkov; kmetije pri dobrem obdelovanju donajajo samo toliko, da se pri tem živi, kakor hitro pa nastane večji dolg, od katerega je treba plačevati obresti, se uniči prej ali slej vsaka domačija.

Ravno kmetijski stan je pa tisti, za katerega se je doslej pri nas najmanj storilo. Zidajo se ceste in železnice, napravljajo se boljše vodne zveze, podpira se trgovina in obrt, nastajajo šole in vsakovrstne moderne naprave in vpeljave, komu služi v prvi vrsti vse to?

Vse bolj se ozira na druge stanove, nego na kmečki stan, akoravno samo ta tvori 58 do 60 odstotkov vsega prebivalstva. Država namerava s 1000 milijoni izvesti razna velikanska dela, s katerimi hoče povzdigniti trgovino in obrt; naj priskoči z 200 do 300 milijoni tudi kmečkemu stanu v pomoč, ne da bi jih temu darovala, ampak da jih investira za dobo 10 do 15 let kot neobrestna posojila in strmela bode nad napredkom v kmetijstvu in nad močjo in krepitvijo davčne moči svojih podanikov.

In kdo bode pri tem tudi mnogo pribil? Najrevnejši sloji kmečkega prebivalstva, to so ubožni mali zemljiščni posestniki, kočarji, osebenkarji in posli. Ti bodo zadobili dela in ž njim zaslužka dovolj, ponehalo bode sedanje izseljevanje v velikih dimenzijah. Lastniki zemljišč pa bodo drugače in moderno — po ameriškem načinu — ravnali s svojimi delavci, imajoč samo vrednost njih dela pred očmi.

To storiti je pa državi moralna dolžnost. Po tem v gmetu dosegli so zlasti v

Nemčiji, po katere delovanju se tako radi ravnamo, da se je povzdignilo materijelno stanje kmečkemu stanu in da se je omejilo izseljevanje. Zato pa upajmo, da se bode i pri nas kmalu jednaka akcija pričela, in v tem smislu so bile pisane te vrste!

Ni pa ta misel morda nekaj novega, ampak se je pred sto leti in poprej že uporabljevala v veliki in majhni meri bodisi pri grajščinah, bodisi pri navadnih in manjših posestnikih. Že takrat so čutili živo potrebo, da se mora i kmečkemu stanu pomagati, ako se hoče i od njega neizcrpne zaklade in žrtve dobivati, že takrat je tičal v hudih sponah, a ni še poznal dandanašnjih potreb in težav.

Tako bi se pa tudi najbolje rešilo delavsko vprašanje na deželi.

Češki jezikovni načrt.

Dunajski listi vedo poročati, da je jezikovni načrt, ki ga je objavila praška »Politika«, le prvotna osnova, o kateri se še vrše daljši razgovori med češkimi poslanci. V poslaniških krogih se neki trdi, da so ta načrt litografiran dobili člani jezikovnega odseka mladočeške stranke. O tem načrtu so se sicer odsekovi člani že posvetovali in se zedinili pri tozadnem dogovoru, toda ta za sedaj še ni nikjer objavljen. Splošno se sodi, da je »Politika« dobila načrt od fevdalnega veleposestva, ker je z njim vedno v najboljši zvezi. Dognalo se je tudi, da vlada poprej ni bila obveščena o tem načrtu.

Dunajska židinja, vsa v skrbi za »pravično in naglo« rešitev jezikovnega vprašanja, pravi, da bo imelo prezgodnje objavljenje to posledico, da se bodo znatno zavlekle nameravane pravne konference. Izprva se je namreč po zatrdilu tega lista nameravalo tako pričeti s pravno akcijo, da bi bili Čehi in Nemci predložili vladi svoje posebne načrte, na podlagi katerih bi vlada sama izdelala svoj posebni zakonski načrt, na podlagi katerega bi se vršila oficialna pogajanja. Z objavljenjem tega načrta v »Politiki« se bo pa vsa stvar zakasnila vsaj do jeseni, ker se vodstvo mladočeškega kluba ne strinja z njim, z drugim pa ne bo prišlo tako naglo v javnost.

Kaker se vidi, delajo češki radikalci nemškimi prvakom izredno veselje, ko se izjavljajo proti objavljenemu načrtu.

Volitev predsednika v italijanski zbornici.

Poročali smo že, da je bil predsednikom ital. poslanske zbornice izvoljen poslanec Biancheri. Izvoljen je bil s 350 od 402 glasov. Glasovala je zanj večinoma vsa zbornica, le socialisti demonstrativno niso hoteli njemu oddati svojih glasov. Glasovali so vsi za sodruga Costo. S tem so pokazali, da je v kljub doseženemu sporazumljenju mej vlado in železničarji še vendar dokaj napetosti in dovolj vzrokov, da vladi ne morejo zaupati.

— V včerajšnji seji je novi predsednik imel nagovor, v katerem je naglašal, da hoče biti pravičen napram vsem strankam, sploh pa postopati po načrtu, ki je poslancem že znan iz njegovih prejšnjih predsedniških dob. Njegovemu govoru je večina burno pritrjevala. — Ministerski predsednik Zanardelli je naznanil, da vlada vztraja na dosedanjem mestu.

Gibanje mej irskimi agrarci.

Londonski ministerski svet se te dni intenzivno peča z zelo kočljivim gibanjem mej irskimi agrarci. Združena irska liga je povzročila, da so odšli mesto v Južno Afriko na Irsko trije bataljoni Suffolk-polka. V vladnih krogih so mnenja, da letos ne sme priti tako daleč kakor v l. 1887, ko so se pojavljali mnogi krvavi prizori, ker letos manjka vojakov. Iz grofovine Sligo, v severo zahodnem delu Irske, javljajo, da je ondi za sedaj bojkot v polnem cvetu. V tem smislu deluje 47 liginih podružnic. Vsak, kdor ni z ligo, je bojkotiran. Angleški vladinovi torej silno trpe. V mnogih krajih je prišlo tako daleč, da je oblast popolno brez vsake moči, nihče se ne ozira na zakone, vsa moč je v rokah lige. Juridiški svet je v permanentni akciji in predlaga vladi, naj nastopi proti njej z vso strogotostjo.

Poraz Methuenove armade.

Tako vničevalen vtis še ni kmalu napravila kaka burska zmaga na londonske

vojaške kroge, kakor najnovejši poraz z dne 7. t. m. Lahkoverneži, ki so verjeli samo Kitchenerjevimi poročili, so bili prepričani, da porazi angleško orožje v najkrajšem času zadnjega Bura. Marljivo so zabelježevali vsako bursko izgubo, ki jim jo je sporočil vrhovni poveljnik ter bili uverjeni, da se more nahajati na bojišču le še neznatna peščica večinoma razoroženih burskih bojnikov. Ni čuda torej, da so bili do skrajnosti poparjeni, ko so iz ust vojnega ministra morali čuti tako žalostno vest. Sedaj je vse prepričano, da jih je Kitchener pošteno farbal v svojih poročilih in da nimajo na južno afriškem bojišču niti enega zanesljivega generala.

K včerajšnjemu poročilu o tem porazu dodajemo še nekaj pojasnil. Vojni minister je prebral koncem ponedeljkeve seje naslednje poročilo: Vozovi Methuenovi, ki so bili vanje vpreženi voli, so bili eno uro pred onimi, v katere so bili vpreženi mezgi. — O prvem jutranjem svitu so Buri nenadno napadli z a h r b t o m. — V hipu je navstala nepopisna zmešnjava. Splašila se je vprežna živina in konečno tudi konji z jezdeci. Ves trud častnikov, ki so hoteli vzdržati red, je bil zaman, ker so Buri jeli pritiskati tudi od leve in desne. Ljudje in mezgi so bežali, dokler niso prišli v pest Burom in bili ločeni od ostalega dela. Najdalje se je držala pehota, a ves odpor je bil zaman. Ker so bili skoro vsi Delareyevi oddelki preoblečeni v angleške uniforme, vojaki niti niso mogli razločevati sovražnika. Bili so se kar sami med seboj in tako Burom olajševali delo. Sovražnik je štel 1500 mož ter imel seboj dva topova. Burom je poveljeval poleg Delareya tudi še Kemp in nekaj drugih.

Kakor razvidno, tudi to najnovejšo poročilo ne poda potrebne jasnosti, najmanj pa je z njim zadovoljno angleško časopisje. Pravijo namreč, da je jasno samo to, da se je Methuen nahajal na potu iz Vryburga v Lichtenburg v Transvalu, katera kraja sta v zračni štiti kakih 200 km oddaljena drug od drugega. Delarey se je nahajal prav blizu svoje firme, torej na kraju, kjer ga Methuen niti v sanjah ni pričakoval. Predstavljal si je sovražnika daleč za Lichtenburgom in bil prepričan, da se lahko prej združi z drugim oddelkom 1300 mož, ki ga je vodil general Greenfall, in potem s celo armado udari na Delareya. Že s tem je torej ustrelil Methuen kozla, ki ga mu londonski strateg pri zeleni mizi nikakor ne odpuste. Še boljše se pa pokaže Methuenovo »junaštvo«, če pomislimo, da je »junak« do zadnjega hipa sedel v svojem vozu, ki so ga vlekli voli, in bil menda tudi v njem ranjen in ujet. Bil je kajpada tu najbolj varen.

Konečno pa listi zahtevajo pojasnila, kako neki so mogli priti Buri do tolikega števila angleških uniform. Navadnemu smrtniku sicer ni neznan, da so si Buri osvojili po cele vozove najnovejše obleke in da so ogromno število vojakov ujeli ter jih oropali orožja in obleke. Tega pa uradna javnost v Londonu ne ve, ker jej Kitchener o tem ni sporočil, in je torej pač potrebno obširneje pojasnilo tudi v tej zadevi. Morda je pa Kitchener Burom obleko samo — posodil, kakor to dela s topovi!

No, Buri so lahko zadovoljni. Porazili so popolno 1200 mož močnega nasprotnika in se preskrbeli za dolgo dobo z vsemi vojnimi potrebščinami.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

Premijera »Divjega lovca«. Narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. Spisal F. S. Finžgar. Pevske točke priredil Al. Sachs.

Slovenska dramatika je letos lahko vesela. Dobila je dvoje izvornih iger, ki ste takoj pokazali veliko življensko moč, da ostaneta na repertoiru. Finžgar, ki je na slovenski oder poslal »Divjega lovca«, je bil včeraj središče zanimanja vsega občinstva, ki se zanima za napredek slov. gledal.

In ni čuda! Že davno smo hrepneli, da se nam na odru prikaze i z v i r n a narodna igra. In F. S. Finžgar je spretno zastavil pripoznano svoje pero, posegel v dobo, ko so mladeniče pri nas lovili k vojakom, in podal nam je včeraj narodno igro, kateri je nataločeno polno gledališče burno ploskalo. Občinstvu je torej »Divji lovec« ugajal, lahko rečemo, izredno ugajal, ker tako viharnega odobravanja še nismo čuli pri premijerah

Ne spimo dalje; čas je, da se zbudimo na resno delo. Gorje nam, ako zaradi naše zaspanosti postane ljudstvo zares liberalno!

Nele, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan, pravi naš pesnik Gregorčič.

Od nekod — iz savinjske doline. „Domovina“ šte. 100 z dne 24. dec. leta 1901 str. 552 piše: „Učiteljsko društvo za gornjegrajski okraj sklene, da se soglasno izvolijo častnim članom“ društva v smislu § 10 društ. pravil gospod. Kocbek, Raportnik in Zager.“ In „Volksblatt“ št. 3, dne 5. jan. 1902 str. 4. pa ima to-le notico: „Epilepsie (Fallsucht) Krämpfe heilbar. Anfragen mit Retourmarke an J. Zager, Goritz, Post Riez, Steiermark. Tableau! Kdo je to? Ali nam reši to uganko gornjegrajsko učiteljsko društvo — ne vemo, ali kak doktorski kolegij imenovanega tudi izvoli — „častnim članom“ tudi to ne vemo. Kar pa vemo, pa povemo, t. j. da je „Volksblatt“ izvrsten katol. list. Naši liberalčki bi rekli „klerikalen list“. In v tak list inserira — „Zager“ svoje — „Wunderarznei“, in isti Zager menda, ne da bi se zmotil, piše v liberalne časopise, in tudi v „Domovino“, ki zmirom bolj in bolj caplja za „Slov. Narodom.“ To je priča zadnji dogodke na Dunaju o glasovanju o dispozitnem zakladu glede na Ferjančiča in Plantana. In potem naj verujemo g. Hribarju, da se za naše štajerske razmere poteguje? G. Hribar, zakaj ste pa o škandalu lanske leto toliko pisali, katerega so napravili nemški nacionalci zoper dr. Sustersiča? O Plantanu, Ferjančiču in slavnoznanem Tavčarjevem govoru na Dunaju pa nič ne poveste svojim naročnikom! Menda je vam naprednjak vsak, če se le počoha ob duhovnika in poštene ljudi, če tudi drugo ne zna, kakor — komate delati. Kajpada tako pametnih je malo, kakor je neki mož, ki se je za burnih volitev za župana na Rečici bahal — da je liberalec.

Zares srečna si severjanska fara, da imaš moža, kateremu ni para. Neki učitelj je čisto drugi mož. Vkljub temu, da je skoro vsako leto kot zaupen mož pri liberalne „Tovarišev učiteljske zveze“ zborovanju, se z vsemi štirimi brani, da bi bil liberalec. Saj ga je celo nemški učiteljski list proglasil za — klerikalca, ki cerkve zida! Kdo ima prav? Nek bivši večletni klerik je pa že itak — zaznamovan klerikalec, kar mu nič ne pomaga, če hoče biti tudi na stara, siva leta — jungovec.

Torej gospoda, dokler bote take „cagerje ven“ obešali, le v nje se oglejte, in pri vsej naprednosti in luči, ki jo razširjate neki po savinjski dolini, ne pozabite tudi na temo mej učiteljstvom, o kateri piše lanski „Popotnik“, da se ne bote preveč spotikali na „klerikalne značaje.“

Iz Pištanja: Kakor skoraj povsod na Štajerskem, tako si stojite tudi pri nas dve stranki nasproti bodisi v okrajnem zastopu kozjanskem, ali pa pri občinskih volitvah v trgu Kozjem. Do leta 1897 imeli so obojno nasproti veliki večini Slovencev v rokah vendar Nemci in je bilo uradovanje izključno nemško. Priborili smo si najpoprej okrajni zastop in kako leto pozneje pa kozjansko občino. Od onega časa ste dve osebi najbolj sovraženi od nasprotnikov: sivolasi, častitljivi 80letni starček gosp. kanonik Bosina in pa podpisani. Posebno mene so krtačili prav nevmiljeno po vsenemških časnikih, poldrugo leto sem pa naju na najostudnejši način izmivlje „Slov. Narod“ in „Rodoljub.“ — Kot načelnika okrajnega zastopa tožarili so me pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju, bil sem celega pol leta v preiskavi zaradi zborovanja kat. pol. društva v Podčetrtku, klicali nad mene državnega pravdnika itd. Nič niso opravili, bil sem vsakokrat oprostjen, in sem še hvala Bogu nekaznovan. Leta 1900 meseca septembra priznaval me je še celo „Slov. Narod“ kot moža koncilijantnega, kateri je za probujo okraja precej storil in kateri ima dokaj vpliva v celem okraju. Od onega časa pa sem se zameril kozjanskemu dopisniku „Slovenskega Naroda“, prav za prav bil sem mu na potu in me vas čas blati in ometuje, kot da sem najhujšim nasprotnikom in v zadnjem času priskočil jima je še eden na pomoč, da me potlačijo. — Tej čudni zvezi je pripisati notico v „Slov. Narod“ z dne 18. februarja t. l. in še v nekaterih naslednjih številkah, kjer se g. kanonik na najpodlejši način napada in kjer se meni očita dejanje, katerega nisem nikoli doprinesel in še mi tudi kaj takega nihče ni očitil v 15 letih, odkar sem duhovnik. Boli mo to v toliko, ker vem, od katere strani prihaja, a tolaži me zopet, da jaz nisem prva žrtva. Blizo Save je več krajev, kjer bi znali o dotičnem mnogo povedati, ki je že obral druge ljudi, kakor je „pištanski Marka“, in tudi

zdej še grdi mnoge v okraju, izvzet je milostno bojda le eden in tudi izven okraja ne ve o nobenem skoraj kaj dobrega.

Ves manever naperjen proti meni pa je le zato, da ne bi več hodil v Kozje, da bi prepustil načelnstvo okrajnega zastopa in predsedništvo kat. pol. društva, naj bi pustil okr. hranilnico in ne sodeloval pri gospodarskem bralnem društvu kozjanskem. Da, pustil bom vsa ta mesta, katere zavzemam, ko bo prišel ugodni čas in bodo tukaj možje, ki bodo imeli srce za naše dobro slovensko ljudstvo in bodo voljni prevzeti težko butaro, ter delati nasebino, možje, ki bodo mišljenja takega kot večina prebivalcev tega okraja.

Rad živim v miru in zastopnosti z vsakim, kar mi bodo tudi oni potrdili, kateri niso ravno mojega mišljenja. Dobro in lahko sem izhajal povsod, koder sem hodil že nekaj kot kapelan v tem okraju, potem v Trbovljah, v Sentilju v Slov. goricah in v Konjicah, povsod imam še dobrih in zvestih prijateljev, a nobenega mislim sovražnika. Zavaljo ljubega miru se tudi dosedaj nisem branil po časnikih in tudi nikogar napadal, akoravno bi velikokrat lahko marsikaj opisal o onih, ki me po časnikih vlačijo in potem mojim ljudem, ki v Kozje prihajajo, to z veliko slastjo prebirajo oni, kateri so kaj dosigli le s složnim delom za časa volitev. V obče, gospoda, moje mnenje je, bodimo stvarni, a manj osebni in veliko več bomo koristili naši stvari.

Pilštanj dne 5/8. 1902.

M. Tomažič, župnik.

Iz Pazina. Liberalni „Slovenski Narod“ pisec o hrvatski gimnaziji v Pazinu, pravi: „Vidise zopet, da nastaja tudi v Istri nestrpna klerikalna stranka, ki hoče ne le vplivati na uradnike, ampak segati tudi po solstvu... Zato je tudi za nas važno, da se ne potopita važen zavod v preteči nevarnosti klerikalstva, zavod, katerega so si Hrvatje skupno s Slovenci težko priborili... Važno bode izbrati v kratkem zmogelnega in vrednega naslednika, to tem bolj, ker se hoče nameravani dijaški konvikt v Pazinu postaviti pod duhovsko vodstvo. Čegar vpliv bi bil v tako malem kraju vsemogočeni! — Mari ni to največja nezahvalnost liberalnega dopisnika iz Pazina, ki pozna okolnosti tužne Istre, a napada tako nedostojno katoliško stranko v Istri?!

Vprašam g. dopisnika, ve li on, kdo se je največ trudil v Istri za šole in za naobrazbo zapuščenega naroda v Istri? Niso li to vedne bili v prvi vrsti duhovniki katoliški? Kdo se je največ boril, da je Pazin dobil hrvatsko gimnazijo? — Kdo najbolj podpira siromašne dijake te gimnazije? Mari je to morda liberalni „Slovenski Narod“ s svojimi pristaši? Poglejte izkaz članov društva za podpiranje siromašnih dijakov in našli bode v njem dobri dve tretjini duhovnikov, koji so vpisani kot podporni članovi z znatno svoto! — Našli bode med osnovatelji na prvem mestu našo diko in ponos, našega katoliškega biskupa Strossmayerja in druga imena velikih katoliških mož, koji si tako rekoč od ust odtrgajo, ter doprinašajo za vzgojo siromašne mladeži! S kakim pravom hočejo torej nam liberalci sedaj odvzeti pravico do zavoda, koji je osnovan in vzdrževan največ s prinosi katoliškega svečenštva?!

Istra je katoliška zemlja, pa ima zato pravico, da zahteva, da se nje mladež vzgaja v duhu katoliškem!

Izpred sodišča.

Popravki po § 19. Cela vrsta popravkov se je poslala zadnji čas na liberalne liste. „Slov. Narod“ bi moral popraviti mnogo neresnic, ki jih je v svojem znanem „genru“ napisal o poštenih ljudeh. Vrgel je popravke v koš ter s tem pokazal svojo resnicoljubnost. Prizadeti so vložili tožbo, da se v smislu tiskovnega zakona prisili list, da sprejme popravek. Tiskovni zakon zahteva, da mora sodnik brez odloga, če le moč, v štiriindvajsetih urah razsoditi o popravkih. Vkljub temu niso prišli popravki proti „Narodu“ še na vrsto, ker ima sedanji odgovorni urednik „Slov. Naroda“, Beg, tožbo pred celjskimi porotniki zaradi „Domovine“ in so se tožbe zaradi popravkov v „Narodu“ pridružile k tožbi zaradi „Domovine“, da se skupaj obravnava o njih, s čimer se seveda vsa stvar zavlačuje proti omenjeni določbi tiskovnega zakona. „Narod“ se sedaj sploh na to zanaša, da se bo na ta način — izmuznil in mu ne bo treba prineseti popravkov. Pa to je prazna nada, ker se bo vse poizkusilo, da se stvar izpelje. Zdej je prišel pred sodiščem na vrsto samo neki popravek, ki ga je dr. Lampe poslal „Gorenjcu“. Ta list je namreč, poročajoč o znani razsodbi ljubljanskih porotnikov o „Slovincu“, rekel, da je bil dr. Lampe obsojen,

ker je ljudem čast kradel. Dr. Lampe, ki še svoj živ dan ni nikomur časti kradel, je zahteval popravek, da ni časti kradel. Zastopnik tožiteljev dr. Poček je naglašal, da je „Gorenjec“ s tem, da je trdil, da je tožitelj čast kradel, res zagrešil dejstvo, katero je tožitelj opravičen popravljal. Sodnik je pa „Gorenjca“ oprostil, češ, da je on le poročal o razsodbi. Ker je tožitelj seveda tega mnenja, da je „Gorenjec“ tu o njem poročal neresnično dejstvo, se pritožuje na višjo instanco, ta razsodba se pa priloži — zbirki „Obrambnega društva“. Sicer bo pa ljubljansko sodišče dobilo prav kmalu zopet priložnost, interpretirati tiskovni zakon.

Zanimiva razsodba. Včeraj je stal pred dež. sodiščem Janez Vidali, posestnik v Mengšu in bivši loterijski nabornik v Mengšu, obtožen goljufije. Obtožen je bil, da je na neki pobotnici loterijskega urada številko 30 gld., spremenil v 60 gld. in tako loterijskemu uradu v Gradcu predložil. Obtoženec pravi, da se je ta pomota zgodila pri uradu v Gradcu, a graški urad to zanikuje. Izgovarja se obtoženi, da je pobotnice pošiljal na pristojna mesta, da se dožene njegova nekrižda; ako bi bil kriv, bi tega ne storil. Ko je sodni dvor odšel v posvetovalno sobo, se je skoraj vrnil in vprašal Vidali, ki je ves čas trdil, da je končne račune delal še le po pobotnicah ob letu, ako ni imel pobotnice na kraju, do katerega bi vsakdo lahko prišel (Tudi njegova žena je namreč pisarila v loterijski podružnici). Vidali je odgovoril, da je naravnost izključeno, da bi se pri njem številka 30 gld. spremenila v številko 60 gld., češ, da je imel kuverte, v katerih je imel pobotnice zalepljene. Noben njegovih ni mogel tega storiti. To svojo izpoved je potrdil s tem, da je rekel, da bi celo na to, ako bi mogel, prisegel. Na opeotovana vprašanja, ako vendar le ne bi bilo mogoče, da bi kdo drug prišel do pobotnic, je obtoženi vedno rekel „Ne!“ Sodni dvor je Janeza Vidali oprostil, češ, da njegova trditve, da drug ni mogel do pobotnic, je pač vsled tega, da bi rešil suma svojo rodbino, in za to mu ni verjelo, ker pač ni neprenehoma pisal, ko je račun sestavljal, ne da bi kaj šel od mize.

Mlad tat. L. 1887. rojeni pastirček Janez Stular iz Zaloga, kamniški okraj, je včeraj stal pred dež. sodiščem in jokaje za trjeval, da svojemu gospodarju F. Vombergerju ni ukradl 30 gld., ampak samo 10 gld. Fant je pa prej tatvino 30 gld. že priznal in pripoznal je tudi, da si je z ukradenim denarjem kupil dvoje orglice, s katerimi si je skušal kratiti pastirsko službo, ostali denar je pa skrnil. Včeraj je pa fantek pravil, da je to le radi tega izpovedal, ker se je bal „šrauflov!“ Gospodar mu je dejal, da ga bo sicer „našraufal“ in nič se on bolj ne boji nego „šraufanja“. Razprava se je preložila, da se po pričah poizve koliko je bilo resnice na prvi izpovedi mladega tatu in ako so gospodarjevi „šraufi“ samo njegova izmišljotina.

Nepošteni poštni ekspeditor. Bivši poštni ekspeditor na Pragerskem F. Niederle je bil pred mariborskimi porotniki radi raznih poneverjenj obsojen na pet let težke ječe.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. marca.

K papeževemu jubileju je „Slov. Narod“ pokazal zopet enkrat svojo pravo barvo. Županovo brzojavko smatra samo kot »čin kurtoazije« ter protestira, da bi se imela za kaj drugega. Sicer pa pravi, da se proti papežu uganja bizantinizem najgrše vrste. Kar se o papežu piše, je po mnenju „Slov. Naroda“ »silna pretiranost«, in sicer je to »ultramontanska pretiranost«. Milostno se priznava papežu, da je »sicer previden mož«. Slednjič pa pravi liberalni »naprednjak«: »Torej ne bodite šalobarde in ne obrabljajte se nasproti papežu kakor kitajski kuli, ki pade vsikdar na trebuh, kadar vidi svojega mandarinal! Vse kar je prav! Tista s sladkimi slinami pomešana lojalnost, ki se cedi od ponižnosti in pokvarjenega patosa, nam pa bo zoperna, naj se že tiče cesarja ali pa papeža. In to se nam vidi slovensko! »Edinost« pa se vziče temu s svojim trebuhom lahko po prahu valja; to je njena stvar. Papežev Rim je od nekaj bil središče najkrutejše reakcije, je stoletja in stoletja moral in davil najboljše duhove, in je pri vsaki priliki in povsod zaviral napredek človeštva. In še danes bi ta Rim vse to počenjal, samo da bi mogel! Če se torej »naprednjak« pred papeževim umom odkriva, vidi se nam tako, kakor bi se odkrivali potomci pred kolesom, s katerim so se njegovim prednikom kosti trle... Nam itak ni

na tem, kaj ta ali ona terciarka o nas misli. Ali na trebuhu tudi pred rimskimi papežem ne bodemo ležali! — To je lep dodatek k — brzojavki! Med tem, ko se celo najbolj zagrizeni židovski listi — da govorimo v terminologiji „Slov. Naroda“ — odkrivajo, sline cedé in na trebuhu leže — mora seveda glasilo »inteligence« markirati svoje rovtarsko stališče.

Odlikovanja med orožniki. Njegovo Veličanstvo cesar je dovolil nižje imenovanim sprejeti in nositi podeljena jim odlikovanja, in sicer smeta nositi postajevojni, naslovna stražmeštra Ivan Predank in Petera kraljevo prusko rudečo orlovo medaljo; postajevojni, naslovni stražmešter Ignacij Danjelič kr. rumunsko medaljo „Serviciu Credincios“ prvega reda; naslovna postajevojni Franc Podboj in Franc Kranjc, potem orožniki Leopold Verčon, Franc Krek, Franc Sovdat, in Josip Hübel kr. rumunsko medaljo „Serviciu Credincios“ drugega reda, in stražmešter Viljem Schaffer vermeille-medaljo nadvojvodskega luksemburškega reda hrastove krone. Vsi odlikovanci spadajo pod deželno orožniško poveljstvo št. 7. v Trstu.

Deželnozbornske volitve na Goriškem. Na Tolminkem so v ponedeljek volile volilne može občine Log in Koritnica Kal. Zmagali so katoliško narodni može. Deželnozbornski kandidat za kmečke občine v Furlaniji je Josip Zuttioni iz Medeje.

Zbornično - obvezni zdravniki kranjski imajo dne 15. t. m. (v petek) ob 7. uri zvečer sestanek v hotelu „Strukelj“, Kolodvorska ulica, da se razgovore o letošnjih volitvah v zdravniško zbornico.

Umrl je, kakor se nam iz Novega Mesta poroča, deželni stavbni svetnik g. Fran Witschl.

Ogenj v Žireh. Dne 10. marca je v Žireh pogorela hiša trgovca gosp. Fr. Langerja. Ogenj se je na dosedaj neznan način pojavil pod streho. Zgorelo je tudi več raznovrstnega blaga. Dasiravno je pihala močna burja, se je vendar posrečilo ogenj omejiti samo na to poslopje. Izbornemu delovanju požarne brambe se je zahvaliti, da ogenj ni povzročil večje škode. Pogorelec je zavarovan.

V deželni blaznici na Studencu se je obesil dne 12. t. m. zjutraj okrog 8. ure umobolni Anton Šmajdek iz Toplic. Ušel je baje pod streho ter končal si življenje.

Novo realčno poslopje v Idriji prično graditi prihodnji mesec. Poslopje bo enonadstropno in bo do prihodnje zime pod streho.

Občni zbor gostilniške zadruge v Ljubljani se 11. t. m. ni vršil, ker je bilo premalo članov navzočih. Prihodnji občni zbor bode 18. t. m.

Štajerski dež. zbor bode skoro gotovo sklican v prvih dneh meseca aprila. Štajerski ces. namestnik je imel v tem oziru danes pogovor z vlado na Dunaju.

Za zgradbo novega gimnazijskega poslopja v Novem Mestu se je izrekla komisija dež. šol. sveta.

Ljubljanske novice. Kaj bo z godbo? Ljubljanska meščanska godba ima jutri občni zbor točno ob 8. uri zvečer v Hafnerjevi pivovarni. Društvo se baje razpusti, pač pa bodo še tu ostali godci v zvezi z raznimi tukajšnjimi društvi preskrbeli Ljubljani godbo. Godci upajo, da bodo odbori raznih tukajšnjih slovenskih in nemških društev preskrbeli med svojimi člani toliko podpornih članov, da bo godba lahko izhajala. Naslov godbe bi bil potem »Ljubljanska društvena godba«. Mesto bi posodilo godala. — Dve novi hiši namerava gospa Regalli zgraditi na sv. Petra cesti. — Nabor za Ljubljano se prične jutri. Začetek ob 8. uri zjutraj. Trajal bode dva dni. — Javni nasadi v Ljubljani bodo letos znatno olepšani. — Poročila se je v Pragi rojena ljubljanska operna pevka gđ. Gizela Polz pl. Rutersheim s privatnikom g. Moric Glauberjem. — 60 zidarjev je prišlo v zadnjih treh dneh z Goriškega.

Štajerske novice. Nova nemška šola. Deželni šolski svet štajerski je dovolil, da se ustanovi enorazredna ljudska šola z nemškim učnim jezikom v občini Slatina. — »Südmarka« šteje na Šta-

* Torej vsi trije — častnim članom? Ali so trojčki?

jerskem 84 podružnic. — Regulacija Savine. V ponedeljek je komisija, sestojča iz dr. Schmidererja, deželnega odbornika in še petih drugih članov preiskovala strugo Savine v svrhu regulacije. — Sodnijsko preiskavo pri Sv. Andražu v Leskovcu vodil je od 25. svečana do 1. sušca t. l. g. dr. Teodor vitez Neupauer pl. Brandhausen, kateri je pridelen mariborskemu okrožnemu sodišču. Zastran tatov, kateri so pred dvemi leti več posestnikov okradli, zaslišano je bilo 68 prič. Vršile so se tudi hišne preiskave onih poslopij, kjer so stanovali zatoženci. Našlo se je prav malo sumljivih reči, in 15-letni »nadepolni« zatoženec Merc Andrej odgovarjal je na vsa vprašanja mojstrski, da so se navzoči kar čudili. — Mnogo škoda provzročil je prenašlo škopneli sneg in močan dež po novih nasadih vinskih gor, osobito pri Sv. Andražu v Leskovcu, kakor tudi po drugih haloških krajih. — V Radencih so začeli ruvati in dvigati glave nemčurji; pri običnih volitvah se jim je celo posrežilo dobiti za se prvi razred.

Deklica zgorela živa. 13-letna deklica Katarina Černetova v Grgarju se je grela pri ognjišču, kjer jo je prijel ogenj. Ko je mati to videla, jo je hotela rešiti ter je trgala ž nje obleko, ali pri tem se sama nevarno ožgala. Deklica je umrla.

Radi umora aretiran. V mesecu januarju lanskega leta je bil delavec Trunčič od svojega sotovariša v Mariboru sunjen v Dravo, kjer je utonil. Tega umora sumljivega so sedaj aretirali 29 letnega delavca Jožefa Winklerja iz Majšberga.

Utonila je v Kropi v malem jarku poleg Mat. Šolarjeve hiše 50letna Frančiška Šiler. Zvrnila se je v jarek in se tako pobila, da je v potoku obležala nezavestna.

Za občinske volitve v Volovski Opatiji je večina Nemcev sklenila ne pomagati Lahom proti hrvaški večini.

Samomor 72letne starke. V Karčovin pri Mariboru se je obesila 72 letna starica Neža Rumpf, ker od svojih sorodnikov ni mogla dobiti nazaj izposojenega denarja.

Zanimiv tat. Ko je nekdo iz šolskega poslopja pri Sv. Andražu v Leskovcu ukradel toplomer, apeliral je veleč. g. župnik s prižnice na nepoznatega tatu, da naj toplomer nazaj princse. V srce segajoče besede besede gosp. župnika so gotovo ugodno uplivalo na tatu, kajti že prihodnjega dne je tat prinesel toplomer nazaj, samo malenkost si je pridržal, namreč živo srebro.

Novo iznajdbo za vozove je iznašel izdelovatelj vozov Bohrer v Celovcu. Iznajdba omogočuje zaviranje prednjega in zadnjega kolesa ob istem času.

* * *

Najnovije od raznih strani. Stavka poljskih delavcev je v nekaterih okrajih na Laškem. — Velik ogenj v Parizu. V Rue Montmartre je včeraj ogenj uničil dve hiši. Neka 80letna starica je zgorela. Zgorele so velike zaloge blaga. Škoda znaša 15 milijonov frankov. — Fürthovih žvepljenk ne bo več. Tovarna preneha. — Za Kneippov spomenik na Dunaju zbira poseben odbor prispevke. — Vseh židov na svetu se ceni sedaj na 11 milijonov. Na Evropo jih odpade 9 mil. — Novost pri vojaki. Sedaj se vrše skušnje za vpeljavo novih tašk za patrone in novih tornister za patrone. Sedanj tehtajo prvi 380 gramov, drugi 700 gramov, novi bodo tehtali prvi 190 gramov, drugi 700 gramov. — P. Hartman v bode meseca junija svoj oratorij dirigiral v Monakovem. — Obsojeni turški principi. Iz Carigrada se poročča, da so principi Lontfullah in Sebah-Eddin, sinovi Damad Mahmud Paše, Haidar Bey, sin umrlega velikega vezirja, polkovnik Zehi Bey in Abdurahman Bey, ki so zbežali v Evropo, v »contumaciji« obsojeni v domsmrtno ječo. — Nova hrvaška drama. V Varaždinu so te dni prvič predstavljali novo dramo Dimitrijevičevco »Obraz pred svetom.«

C. kr. poštnohranilnični urad na Dunaju je te dni razposlal okrožnico z računom za mesec januarij V neuradnem delu nahaja se odredba, ki pravi, da poštним uradnikom znanost ni treba posebič razkazovati o številu in znesku vlog, kolikor so jih bili nabrali pismonosci pri strankah po deželi. — V minolem mesecu je 16.944 vložnikov v varčevalnem, 840 v čekovnem, 745 v nakazničnem (clearing) oddelku vložilo skupaj 2.164.426 krat v znesku za 537.756.879 K 55 h, od tega po naših krajih na Štajarskem 109.073 krat za 15.870.850 K 49 h, po Koroškem 33.543 krat za 4.934.414 K 98 h,

po Kranjskem 26.394 krat za 4.040.157 K 70 h, po Primorskem (Gorica-Gradiška-Istratrst) 44.826 krat za 7.992.060 K 91 h, po Dalmaciji 17.341 krat za 2.923.438 K 97 h. V istem času pa se je v varčevalnem in čekovnem oddelku izvzelo skupaj 571.816 krat za 547.053.945 K 90 h, od tega pride na Štajarsko 17.778 krat za 7.763.124 K 21 h, na Koroško 4.993 krat za 1.787.084 K 84 h, na Kranjsko 3.184 krat za 1.783.647 K 56 h, na Primorje 8.611 krat za 3.328.401 K 89 h, na Dalmacijo 2.171 krat za 485.561 K 25 h. Od dne 12. januarija 1883, ko je zavod začel poslovati, do konca minolega meseca se je po državi v hranilnico vložilo skupaj 194.794.548 krat za 48.663.141.612 K 85 h, izvzelo pa 52.785.122 krat v skupnem znesku za 48.292.079.516 K 53 h, tako je v blagajnici preostalo čistih 371.062.096 K 32 h. Med povračili nahaja se tudi znesek 121.142.200 K za kar je urad vložnikom po želji kupil in odposlal vrednostnih papirjev. V prometu je 17.123 knjižic-rentovnic, ki so vredne 90.692.034 K, potem 1.564.485 vložnih in 47.185 čekovnih knjižic.

Osođa duhovnika odpadnika. »Linz. Viksblt.« prinaša zanimivo poročilo o odpadlem duhovniku, katerega je Schönerer v to zapeljal. Piše nekemu svojemu prijatelju: »Ne bom več napadal katoliške cerkve. Vzrok je ta, da protestantje z nami odpadniki odkritosrčno in pošteno ne mislijo. Od svojega prestopa sem čul le za bavljanje čez neznačno izobrazbo in o duševni inferioriteti rimske cerkve in vendar nas protestante gledajo kot črne »rimce«, dasi smo od kat. cerkve odpadli. Casopisi vabijo kat. duhovne k protestantizmu in jim delajo pravico svobode vesti, svobode osebe in zakon. Če prestopijo, smatrajo jih protestantje za hinavce in norce. »U omiko katoliškega duhovna more človek postati le »snažilec čevljev«, je dejal prof. Beyschlag, ko sam se mu predstavil v Hallu in mu pokazal svojih petero priporočil. Izkušnja tega duhovna naj bi bila v svarilo vsem, kajti odpadnikom in takim, ki služijo liberalizmu, se plačuje povsod — Judežvo plačilo.«

Vsaka kletev en dolar! Iz Amerike se poročča: John Bloomfield iz South Portsmouth Ky. se je imel zagovarjati pred mirovnim sodnikom Austinom vsled nenavadne obtžbe. Tožil ga je njegov sosed William Wilburn. Bloomfield se je baje pred kratkim prepiral z Wilburnom vsled neke malenkosti ter nekolikokrat pri tem zaklel. V državi Kentuky pa se, kakor pravijo, nahaja postava, ki kaznuje vsako kletev z 1 dolarjem globe. Wilburn je prisegel, da je Bloomfield zaklel nad njim ravno petnajstkrat. Vzpričo tega je Austin obsodil Bloomfielda na 1 cent splošne kazni, 1 dolar za vsako izmed petnajstih kletvin in plačanje sodnijskih stroškov. Bloomfield se je neki zarotil, da ne bo nikdar več klel, vsaj na kentuckiški zemlji ne.

Prvi cilinder. »Times« piše: »Bilo je to meseca januarja l. 1797, ko je prvi cilinder zagledal v Londonu luč sveta. Iznašel je klobuk te vrste klobučar John Hetherington in ko je privrkat vzel na glavo svojo iznajdbo, se je pisalo o njem: »Hetherington se je včeraj na izprehodu prikazal in je imel na glavi visok židan klobuk, visok kakor dimnik in svetel je bil. Ta pojav je čudovito vplival na mimo gredoče ljudi. Otroci so upili, nekaj ženic je omedlelo in prava gneča je bila v bližini klobučarja. Straža je slednjič odpeljala klobučarja k lordmajorju, da stvar pojasni. Hetherington se je zagovarjal, da ima na glavi kar hoče, toda sodnik je bil družega mnenja in ga je obsodil na denarno kazen 500 funt sterlingov.«

Društva.

(Slovenska Matica) vabi na CXXVIII. odborovo sejo v četrtek dne 20. sušca 1902. ob petih popoldne v društveni pisarni. Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnika o CXXVII. odborovi seji. 3. Poročilo knjižnega oddelka. 4. Poročilo tajnikovo. 5. Eventualia. V Ljubljani dne 7. sušca 1902. Predsednik: Fr. Levec.

(Društvo zdravnikov na Kranjskem.) Dne 15. marca t. l. ob 1/2 6. uri zvečer vrši se v deželni bolnici redna mesečna seja. Dnevni red: 1. Naznanila predsedništva, 2. Demonstracije, 3. Slučajnosti. Po seji zbirajo vsi zbornično-obvezani člani v volilnih zadevah pri »Strukelju« v Kolodvorskih ulicah in se radi tega pričakuje obilne udeležbe članov z dežele. V Ljubljani, dne 10. marca 1902. Dr. Kopriwa t. č. predsednik.

(Občni zbor) bode imela možka in ženska podružnica »družbe sv. Cirila in Metoda« za Maribor in okolico prihodnji četrtek, 13. t. m. v mali dvorani mariborskega »Narodnega doma«, začetek točno ob 8. uri zvečer. Kakor vsako leto, bodo gotovo tudi letos vrli udje občni zbor zelo mnogobrojno obiskali.

(Izvenakademična podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu) je na obč. zboru dne 8. marca t. l. izvolila sledeče p. n. gg. v odbor: dr. Fran Žižek, predsednik, Fran Hrašovec, podpredsednik, Ivan Mkl, blagajnik, Miško Cizelj, blagajnikov namestnik, dr. Matej Osejnjak, tajnik, Pavel Glaser, tajnik. namestnik.

(Okrajna hranilnica in posojilnica v Skofji Loki.) V mesecu februarju 1902 je 84 strank vložilo 24.080 K 75 h, 37 strank dvignilo 6814 K 79 h, 12 strankam se je izplačalo posojil 34.540 K, stanje hranilnih vlog 294.328 K 16 h, stanje posojil 210.868 K 87 h, denarni promet 104.675 K 36 h.

(Slovensko pevsko društvo v Trstu) vabi na velik jubilejni koncert, kateri se bode vršil v nedeljo, dne 16. marca 1902 v gledišču »Armonia« v proslavo 25-letnega delovanja pevovodje gosp. Srečka Bartel-a. Vspored: 1. Beethoven: »Prometheje«, ouvertura, orkester. 2. V. Novak: »Hrvatakoje«, možki zbor. 3. Svenden: »Norveška rapsodija«, orkester. 4. Iv. pl. Zajc: »Dolazak Hrvata«, hrvatska glasbena slika za tenor, bariton, bas solo in možki zbor z orkestrom. 5. Massenet: »Herodias« fantazija, orkester. 6. A. Förster: »Ljubica«, velik mešan zbor. 7. Artemijev: »Eva urica v ruskem selu«, poutpouri, orkester. 8. Smetana: »Sekat iz opere »Prodana nevesta«. 9. Jos. Mandić: »Slaven i pjesma«, mešan zbor. Pevovodji »Slovenskega pevskega društva«, g. Srečka Bartel-u prigodno 25letnica njegovega delovanja posvetil skladatelj. 10. Holub: »Ogerska fantazija«, orkester. 11. Zd. Fibich: »Pomladanska romanca«, (Jarni romance), za bas in sopran solo, mešan zbor se spremljevanjem orkestra, op. 23. 12. Mozart: »Figarova ženitev«, ouvertura, orkester. 13. A. Förster: »Venec Vodnikovih pesmi«, za mešan zbor, kvartete in tenor samospev se spremljevanjem orkestra. Pri koncertu sodeluje polni vojaški orkester c. in kr. pešp. Freiherr von Waldstätten št. 97 pod osebnim vodstvom kapelnika g. Ivana Holuba. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Cene: Vstopnina 1 K, na galerijo 60 stot. Sedeži (poltrone) v prvih šestih vrstah stanejo 1.60 K, od sedme vrste dalje 1 K. Lože v prtiličju 8 K, v prvem redu 6 K, v drugem 4 K in v tretjem 3 K. Sedeži kakor tudi lože prodajajo se v »kavarni Commercio« in na dan koncerta pri blagajni. Mnogoštevilnega obiska nadeja se odbor.

(Društvo »Zvezda« na Dunaju) imelo je nedavno svoj II. občni zbor, pri katerem je na predlog g. podpredsednika D. Dolenca imenovalo častima udoma dva gospoda, ki sta si pridobila izvanrednih zaslug za sprosed društva. To sta g. Jakob Pukl, predsednik in g. Vinko Krušič pevovodja društva. Ta predlog je bil enoglasno in navdušeno sprejet. V odbor so bili izvoljeni g. g. Jakob Pukl, predsednikom, Dragotin Dolenc, podpredsednikom, Rudolf Malič, tajnikom, Jakob Š mé, blagajnikom, Alojzij Repič, Franjo Šušteršič, Ivan Vončina, za odbornike, Ivan Peterman, Gabrijel Mežnar, Franjo Merlak, za odbor. namestnike, Josip Božič, Josip Smerdu, Karol Tomšič za preglednike. — Društvo je prošlo leto pridedilo: Anton Slomšekovo slavnost, 9 zabavnih večerov, 3 izlete (2 v Maria Enzersdorf, in 1 v Gorenji Št. Vid). Odbor je 1 članu dovolil posojilo, ter samo v 5 slučajih dovolil podpore, v 2 slučajih je rešil dve Slovenki iz nujne bede. Za družbo sv. Cirila in Metoda so članice Jelica Krušič, Marica Pukl, Anica Šušteršič, Ana Krušič nabrale 200 K. — Za sodelovanje je izrekel občni zbor toplo zahvalo slavni »Sloveniji«, predsedniku g. g. Rusu, Božiču, Rožtokarju, Ašišu in Kozini, pa tudi g. Prijatelju, ter pevovodji gosp. Krušiču in vsem g. pevkam in g. pevcom. Društvo je lepo napredovalo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 12. marca. (C. B.) Poslanska zbornica je pritrdila nujnosti predloge glede pristojbinskih olajšav za 285 milijonov dunajskega posojila ter sprejela tudi predlogo samo. Vogler, Schuhmeier in Wrabetz so nečuvno kritizirali delovanje krščansko-socialne stranke. Odgovarjal jim je dr. Lueger. — Na predlog poslanca Kathreina se je kot nujna pričela razprava o dvamesečnem provizoriju.

Dunaj, 12. marca. Začetkom današnje seje je prišel v razpravo predlog za znižanje pristojbin pri dunajskem posojilu. Pri tem pa pride do hudega prepira med antisemiti in soc. demokrati. Upili so si: »Tatovi!« »Šufti!« itd. Na to je bilo prvo branje začasnega proračuna. Češki radikalec Choc je hudo

napadal vlado, da zatira slovanske narode in v Avstriji vlada samo nemški poslanik. Češki agrarec Prašek je izjavil, da bo tudi njegova stranka glasovala proti začasnemu proračunu.

Dunaj, 12. marca. Iz Trsta se sem brzojavlja od laške strani, da je okrajno glavarstvo v Pulju prepovedalo pridigovati jezuitu P. Colleoniju, češ, da je v svojih pridigah v Vodnjanu napadal laško kraljevo rodbino.

Dunaj, 12. marca. Pododbor odseka za davek na vožne karte je sklenil, da se obdačijo tudi legitimacije za znižano voznino. Za prvi razred se predlaga 2 K, za drugi 1 K in za 3 razred 50 h davka, pri legitimacijah za večkratno vožnjo pa 20, 10 in 5 K. Oproščeni bi bili tega davka le želez. uslužbenci in njih svojeci.

Dunaj, 12. marca. Zakon o spremembi §§ 59. in 60. obrtnega reda je dobil cesarjevo potrdilo.

Dunaj, 12. marca. Pri volitvi v tretji sekciji trgovske zbornice so ostali kršč. soc. v manjšini.

Karlovi vari, 12. marca. Posl. Pacher je iz vsenemške zveze izstopil in ostane divjak.

Reka, 12. marca. Županom na Reki bode izvoljen dr. Fr. Vio.

Krakovo, 12. marca. »Ozas« pravi, da so polkovnika Grimma ustrelili, ker je izdajal vojaške tajnosti Nemčiji.

Budimpešta, 12. marca. Kljub oficijelnim demintijem se vzdržuje vest o odstopu honvednega ministra Fejervarija, kateri je izjavil, da noče s Horskim pri eni mizi sedeti.

Budimpešta, 12. marca. Določeno je, da se cesarski manevri vrše letos na jugu Ogrske.

Cetinje, 12. marca. Uradno se razglša zaroka princa Mirka s hčerko polkovnika Konstantinovića. Zaroka se je izvršila v Nizi.

Poznanj, 12. marca. V okolici Vrešna so zadnje dni aretirali več Poljakov. Aretiranja so v zvezi z vrešensko afero.

Moskva, 12. marca. Dijaki moskovske vseučilišča so izdali manifest, v katerem zahtevajo večjo svobodo in pravijo, da jo sicer pribore s silo.

Bruselj, 12. marca. Iz Afrike prihaja vest, da so se Buri preko Oranje reke popolnoma udobno uredili in da njihova uprava redno posluje. Angleži ondi nimajo nič več moči.

London, 12. marca. Burov je še 17.000 in so razdeljeni v tri velike in štiri manjše oddelke. Večjim oddelkom poveljujejo Botha, Delarey in Dewet.

London, 12. marca. Vojni urad razglša o stanju generala Methuena, da je bilo do ponedeljka zadovoljivo, da se je pa včeraj jako poslabšalo.

Amsterdam, 12. marca. Zanesljivi viri javljajo, da je angleška izguba pri zadnjem porazu mnogo večja, kakor je naznanil vojni minister. Ušlo je le nekaj mož, ki so sporočili dogodek. — Poleg tega se je te dni vršil drug boj, v katerem so zopet Buri zmagali. Podrobnosti niso znane. — »Petit Bleu« javlja, da je Delarey ujel 1000 Angležev. Kitchenerja so Buri že obvestili, da Methuena ne izroče, dokler se ne sklene mir. Major Paris se je udal ob 10. uri po sedemurnem boju z vsem moštvo m.

Umrli so:
V bolnišnici:
6. marca. Neža Novak, dnarica, 66 let, degeneratio cordis pneumonia.
7. marca. Anton Breznik, dninar, 46 let, jetika.
8. marca. Ludovik Juvan, trgovski sodrnik, 19 let, jetika. — Jernej Planinšek, delavec, 23 let, plućnica. — Marija Kopač, delavka, 19 let, jetika.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 506 m, srednji zračni tlak 786,0 mm

Št.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Veterec	Nabo	Padavina v mm.
11	9 zvez.	732,4	0,9	sl. sneg	jasno	
12	7. jut.	732,5	-4,5	brezvetr.	jasno	0,0
2.	popol.	732,8	9,9	moč. sever. del. oblac.		

Srednja večerjanja temperatura 1,6°, normale: 2,8°

Dunajska borza

dné 12. marca.

Skupni državni dolg v notah	101.55
Skupni državni dolg v srebru	101.30
Avstrijska zlata renta 4%	120.90
Avstrijska krona renta 4%	99.20
Ogerska zlata renta 4%	120.10
Ogerska krona renta 4%	97.45
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1634.—
Kreditne delnice, 160 gld.	697.25
London vista	240.10
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.27 1/2
20 mark	23.45
20 frankov (napoleonodor)	19.09
Italijanski bankovci	93.25
C. kr. cekini	11.33

Zitne cene

dné 11. marca 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9.42 do 9.43
" " " " " " "	9.44 do 9.44
" " " " " " "	— do —
Rž za pomlad	7.76 do 7.77
" " " " " " "	7.72 do 7.73
Koruzza za maj-junij	5.50 do 5.51
Oves za pomlad	7.78 do 7.79
" " " " " " "	7.86 do 7.87

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9.36 do 9.37
" " " " " " "	9.37 do 9.38
" " " " " " "	8.26 do 8.26
Rž za april	7.58 do 7.59
" " " " " " "	6.85 do 6.86
Oves za april	7.55 do 7.56
" " " " " " "	6.13 do 6.14
Koruzza za maj	5.22 do 5.23
" " " " " " "	5.36 do 5.38

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9.80 do 10.00
" " " " " " "	9.55 do 9.95
Rž	7.65 do 7.85
" " " " " " "	7.30 do 8.60
" " " " " " "	6.65 do 7.75
Koruzza ogerska, stara	5.65 do 5.75
" " " " " " "	5.50 do 5.55
Cinkvant	6.30 do 6.60
" " " " " " "	7.90 do 8.10
Oves srednji	7.75 do 10.75
Fizol	— do —

Izjava.

Nisem nič dolžna, in tudi nisem plačnica, če kdo na moje ime ali račun kaj vzame.

Avgusta Lapajne,

313 1-1 vdova c. kr. nadoskrbnika.

Napise in slikanje grbov

obrtnih in trgovskih znakov na steklo, les in kositar oskrbuje in umetno izvršuje v lastni delavnici tvrdka BRATA EBERL v Ljubljani Franciškan-ske ulice. 228 18 11-7

Vnanja naročila proti povzetju.

Prostovoljna dražba.

Na prostovoljni dražbi dné 19. t. m. popoldne ob 2 uri se prodá

travnik

parc. št. 422 katastr. občine Brezovica blizu vasi Radna. Travnik meri 1 oral 1147 stirijskih reznjev ali 98 a in 80 m². 316 2-1

Morebitni kupci naj se ob določeni uri snidejo pri Gorjancu Podsmreko.

Zahtevajte povsodi pristni

„Cvekov brinovec“

od Franc Cvek-a v Kamniku. 240 10-8

Letovišče „Laverca“.

Uljudno naznanjam, da sem prevzela od gosp. Karol Lenče-ta, posestnika in vinskega trgovca, njegovo

gostilno na Laverci.

Potrudila se bodem častitim gostom postreči z dobro pijačo, kakor tudi z dobrimi in ceneniimi jedili.

Klavir je na razpolgo.

Omnibus gosp. Lenče-ta bode ob Veliki noči in nadalje vsako nedeljo in praznik vozil ob 1/3. uri iz Ljubljane od postajališča električne železnice »Vojaško strelišče na Laverco. Nazaj pa po potrebi, kadar bo za poln voz passžirjev.

Za mnogobrojni obisk se toplo priporočam

velespoštovanjem

Marija Gertscher
gostilničarka.

292 8-3

VABILO

na

IV. redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Ratecah na Gorenjskem,

reg. zadruga z omejeno zavezo“,

kateri se bode vršil

velikonočni ponedeljek 31. marca 1902

ob 1/2.11. uri popoldne

v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1901.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev razsodišča.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi vse zadržnike

304 1-1

Načelstvo.

V slučaju, da zgoraj sklicani občni zbor ne bi bil sklepčen ob določeni uri, vršil se bode ob 4. uri popoldne isti dan, na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, koji bode sklepčen brez ozira na število navzočih udov.

Prodajalnica

za vsakotero trgovino pripravna, je takoj oddati na Sv. Petra cesti št. 27. 312 3-2

Katoliška Tiskarna

priporočá raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Prodá se, oziroma oddá se v najem pod ugodnimi pogoji 309 4-2

enonadstropna hiša

v Bohinjski Bistrici št. 57

z k isti pripadajočim vrtom. Hiša stoji blizu predora v Boh. Bistrici, torej na za vsako podjetje prikladnem kraju.

Ponudbe pod: „Bohinjska železnica št. 111“ na upravništvo »Slov. nca«.

Tvrđka Ivan Perdan

v Ljubljani priporočá svojo bogato zalogo vsakovrstnih poljskih in vrtnih semen po najnižji ceni, ter jamči za njih kaljivost. 303 3-2

Naznanilo.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da se je preselil

v Gorje pri Bledu

ter se priporočá slavnostnemu za

zidarska in stavbinska dela.

Cene so primerne. — Za solidno delo se jamči.

Franc Turel

zidarski mojster iz Renč na Goriškem.

285 3-2

Prodaja hiše v Novem mestu.

Zaradi družinskih razmer prodam svojo dvonadstropno hišo in veliki vrt. V hiši so prostorne, obokane kleti pod zemljo. V pritličju je stara gostilna; krčmarska obrt na moje ime.

Hišo deli od velikih, obokanih konjskih hlevov in ledenice prostrano dvorišče. Nad hlevi in ledenico se lahko zida dolga vrsta sob za tujce. Ta stavba bila je pred leti pivovarna.

Velik vrt nasproti hiše je najlepše stavišče mesta; za gostilniški vrt, kegljišče in velik salon dovolj prostora.

Vse to leži v neposredni bližini okrožnega sodišča, okrajne sodnije, glavarstva, pošte in davkarije, sejmišče blizu. Hiša in druga poslopja so v dobrem stavbenem stanu. Pogoji plačila povoljni. Polovica kupa lahko ostane vknjižena na hiši proti 4 1/2 %.

308 3 2

Marija Rozina-Skaberné
v Novem mestu.

Spomladanske novosti

konfekciji

za

300 6-2

dame, gospode in otroke

priporočata v velikanskej izberi

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9.

Nizke cene, točna in solidna postrežba.

Svoji k svojim! Brez konkurence!

Priporočá :
brizgalnice,
cevi, pase,
lestve i. t. d.
za gasilna
društva in
občine,

C. in kr. privilegovana
tvornica brizgalnic, cevij,
pasov in gospodarskih
strojev

R. A. SMEKAL

iz Čeha, Moravsko.

Podružnica v Zagrebu.

nadalje
gospodarske
stroje

in
peronospera-
brizgalnice.
i. t. d.

NB. Najnoveje: Izdelovanje aparatov za acetylin-razsvetljavo s čistilnikom, motor-vôz, gumi-cevij vsake vrste. 974 12